ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

Львôвъ. Сȣбота дна Ч. 30. 2/14 Цвѣтна 1849.

Выходитъ два разы на тыждень въ Середȣ и въ Сȣботȣ. Цѣна четвертьрочна для ôдбераючихъ въ Редакціи 1 рењ. 15. кр. срб; для отрымȣющихъ черезъ почты 1 рењ. 35 кр. срб; цѣна пôврочна для ôдбераючихъ въ Редакціи 2 рењ. 30. кр. ср; для отрымȣющихъ черезъ почты 3 рн. 10 кр. ср. Инсераты, або донесенья приватни оумѣщаютъ сѧ по цѣнѣ за каждȣ строчкȣ въ переделцѣ по 3 кр. срб.

До декотрыхъ нашихъ.

Найже також тіи „Они“ *) скажȣтъ ще разъ тымъ „Мы“ слово правды, коли тіи „Мы“ не перестаютъ, але теперъ особливо на тыхъ то „Они“ выговорȣютъ, а выговорȣютъ все такъ, абы ихъ добре не оучȣти. Чомȣ не голосно? Правда не боитсѧ ѩвности! Тіи „Мы“ кажȣтъ: „Нȣ щожъ тіи „Они“ зробили?“ Але „Они“ кажȣтъ: А прецѣнь щось робилисьмо; малисьмо щирȣ волю, выстȣпилисьмо ѩко Рȣсины передъ цѣлымъ свѣтомъ мимо порȣганьѧ и погорозъ; не чекалисьмо на опихане; не выставлѧлисьмо жебрачои рȣки за крȣмками, ажъ для Рȣсина ѩка зъ третого стола спаде. Кобы то тіи „Мы“ вмѣсто гôрнольотныхъ понѧтій о свободѣ, на котри ничого тіи „Они“ не кажȣтъ, подивилисѧ низомъ — низомъ, може бы зобачили, що тіи „Они“ землю дȣже запȣстѣлȣ кервавымъ потомъ поорали, и не едно зерно кинȣли, зъ котрыхъ однымъ вже Богъ давъ прозѧбнути, тай надѣемсѧ, дрȣгимъ также дасть, и може бȣде чимъ далѣ засѣвати. Кто знае, цы безъ того, мимо великого шȣмȣ свободы, схорованый и о свѣтѣ божôмъ нѣчого незнающій Рȣсинъ бȣкъ бы мавъ ѩкій кȣсень свободы — Рȣсинъ кажемъ ѩко Рȣсинъ, — бо ось браты не дȣже просили Рȣсина ѩко Рȣсина за стôлъ, на котрый пѣны свободы наварили, напекли! — Не посȣджȣемъ нѣкого за злȣ волю, за зли намѣренія на згȣбȣ рȣского народа, ѩко такого. Знаемъ также, що гôрнольотни понѧтіѧ — идеи — не даютъ низько освѣтити — и рôднȣ нивȣ справлѧти. — Алежъ тіи „Они“ мали конечнȣ потребȣ, перше зъ болота вытѧгати народнôсть рȣскȣ, и радȣютсѧ теперь вызначн, же и сами тіи „Мы“ жичȣтъ си, абы справа наша рȣсконародна выдобȣласѧ и зъ трȣсвѧ, болота, и также зпôдъ не едного гробового каменѧ. Певне теперь, коли тіи „Мы“ съ тыми „Они“ щире возьмȣтсѧ до працѣ, лѣпше справа нашародна наша бȣде сѧ мати, а коли добро наше чистонародне забезпечитсѧ, то также каждомȣ поединчомȣ Рȣсинови бȣде добре, лѣпше певне, ѩкъ черезъ трети рȣки, котри дȣже къ собѣ криви.

Гȣцȣлъ.

*) Кого пôдъ словами „Они“ и „Мы“ розȣмѣти належитъ, зобачъ поезію въ 20. Числѣ „Зори“ пôдъ написомъ: „Ѩки то сȣтъ цѣкавеньки.“

СПРАВЫ КРАЕВИ.

Львôвъ д. 13. Цвѣтна. Днесь рушили ôдтиль тры дивизіи Гренадировъ, именно ôдъ полковъ Нѣжанъ, Насаў, и Парма. Идутъ они до Дуклн, де цѣлый военный корпусъ оутворитись мае. Ради пôйшли тіи наши годованцѣ — наши плеканцѣ куда ихъ слава возвала; але ци радни другіи, що лишились: треба сомнѣтися; но тое дôйстне, що дѣвчата дуже за ними забанували; ба накѣть двѣ въ роспуцѣ и печали жита себе позбавити мали; а плачь и риданье и перестати не хоче. Дна завтрѣшного пôйде ще баталіонъ Дайчмайстеръ въ тужъ саму путь. —

Вечерный листъ Новин оурядовыхъ Вѣденьскихъ доноситъ, що въ южной Далматчинѣ а именно въ Катаро непокои зайшли; тое споводовало Бана и правителя Далматчины Барона Єлячича въ ôдозвѣ свое оужаленье объявити. А понеже сношенія съ Чорногорцами до тыхъ непокоивъ много причинились то проситъ Банъ Владику Чорногоры, щобь въ тую рѣчь вдався.

Зъ Оугорщины доносятъ, що П. М. Виндишгрецъ 4. и 5. т. м. велики обзорины противъ корпусамъ Гергея, Клапки, и Дембиньского меже Мишкôвцями, Дьюндьешомъ и Гатваномъ стоящимъ предпринявъ. Дембиньского зачепивъ П. М. П. Шликъ и задавъ єму велику страту.

Дня 6. т. м. прійшло была Геделье до звады, де дѣлъ Баномъ Єлячицомъ доводженый отличився и собѣ призначенe мѣсце занявъ. Головне пристанище. П. М. естъ теперь въ Геделье.

Торжище *) **д. 6. Цвѣтна.** Вчера прибувъ сюда піемонтскій штабовый полковникъ баронъ Страля. Приѣхавъ ôнъ зъ наказомъ, щобъ флота сардиньска по жаданю заключеного розему зъ Синого Моря въ 14. днехъ оуступила. Ôдберѣся онъ ôдтиль до Анконы до начальника флоты Албиньогo, котрый той наказъ изполнити мае.

*) Тріестъ.

СПРАВЫ ЗАГРАНИЧНИ.

Справа шлезвицко-голштиньска меже Датчиною а Нѣмецчиною прибрала знова видъ непріятельскій. Д. 4. с. м. запало въ пристани Екернфреде велике сраженіе. Датскіи кораблѣ Христіанъ VIII. зъ 84, Гефіонъ зъ 42. пушками, С. Кроа и три пароплоти зъ 6. чайками зближившись къ пристани начали огень давати на нѣмецки батеріи зъ 12. пушок складаючися. По 7. годинахъ хопився корабля Христіана VIII. огень. 400 людей оуратовано, а решту до 200 высадивъ зажженый порохъ съ кораблемъ въ повѣтре.

Въ Генуи повстало 29. Мар. велике взбуренье народа, не такъ противъ Раксуанамъ, якы нѣбы въ справѣ общо-италійской, але противъ самому правительству, абы корпусъ енерала Ламармора на залогу недопустити.

По приказу енерала Ламармора шефа штабу сардиньского зъ 26. Марця, оуступили всѣ сардиньскіи войска въ земли за Сезіовъ поставлени, для залогы раквской, и заняли становища меже Тортоною, Алесандрою, Верчели и Біелою.

Рѣшеньемъ римской конституанты оучреждене естъ правительство трохмужôвъ. Тіи суть Іосифъ Мацини, Аурелїо Саффи, и Карльо Армелини. —

Всячина.

Русинъ воякъ.

Баллада. (Продолженье.)

Ци оумѣютъ руски дѣты,
Отечества врагôвъ бити,
Ци оумѣютъ — або нѣ?
Кто, хоть видитъ: ще не вѣритъ,
Най ся съ нимн разъ хоть змѣритъ,
Попитае въ чужинѣ!

Отворѣмъ тоти могилы,
Що землицю рȣскȣ вкрили,
  Чейбы сказати могли:
Що въ ныхъ порохъ рȣскихъ костей,
Котри били злобныхъ гостей,
  За отечество лягли!

Кобы голосъ шȣмȣ знаный!
Розповѣлибы Лѣманы
  Чорномора береги:
Ꙗкъ о̂дъ рȣскихъ людей фали,
Съ кораблѧми — съ въ дно нȣрѧли
  Бѣсȣрманьски вороги!

Кобы знали говорити,
Твердӣ мȣры, мѣнареты,
  Отъ! довѣдавъ быхь сѧ зновъ!
Стамбȣлъ, Синопъ, Перекопы,
Показалибь рȣски стопы,
  Росточенȣ врагȣ̂въ кровъ!

Кобы Бандȣристы встали,
Давнȣ дȣмкȣ заспѣвали,
  А послȣхавъ рȣскїй синъ!...
Ꙗкъ сѧ наши били давно,
Сказавъ бы Льво̂въ и Жȣравно,
  Снѧтынъ, Збаражъ, Обертинъ!

И ꙗкъ зъ Кримȣ злӣ Татары,
Нѣбы съ вѣтромъ чорнӣ хмары
  Заливали нашъ ꙗзикъ:
Пото̂мъ бранцемъ обтѧжени
Розперхали поражени
  Ѥдкимъ о̂строьомъ рȣскихъ пѣкъ!

Кобы книгоȣ̂въ фолїалы,
Щирȣ правдȣ и сказали,
  Отъ быхь много сѧ до̂знавъ;
Ꙗкъ победы громкой хвалы,
Въ котрыхъ Наши оуделъ мали,
  Ктось на себе рахȣвавъ!....

(Продовженье настȣпитъ.)

Господарство сельске.

Чемна и честна Газдиня.

(Доко̂нченье зъ Числа 29.)

Насѣнѧ не то̂лько свое мати, але треба добре дозрѣле збирати и добре на во̂льно̂мъ повѣтрю высхле, въ сȣхо̂мъ и провїйно̂мъ мѣстци ховати; а если выпадокъ недопȣститъ такое ȣтрымати, то то̂лько о̂дъ добре зъ поцтивости знаныхъ людей кȣповати. Отожъ тое вамъ сказавши, послȣхайте далѣй: Ꙗ цибȣлю сѣю двоѧкимъ способомъ: разъ сѣю въ розсадникȣ такъ ꙗкъ сѧ розсадȣ капȣсты сѣе, але ще вчаснѣйше, а дрȣгїй разъ просто въ грѧдкȣ. Зъ той послѣдной найбо̂льше збираю на тое, абы ажъ зновȣ на дрȣгїй ро̂къ, найкрасше выховати цибȣлю. Грѧдкȣ по̂дъ цибȣлю гною ще въ осени добре перегнилымъ гноемъ, и такїй прикопȣеся. Въ гною не роблю дȣже великои оскорбы. Для мого господарства не много треба, а и той по бо̂льшо̂й части зъ по̂дъ птицѣ си ховаю: о! тое неемѣе сѧ оумене марнȣвати; часто вымѣтана саджа зъ комена и пепелъ о̂дъ золенѧ невыкидаеся въ кро̂въ, але мȣситъ спраблѧти грѧдкȣ, мȣситъ спорȣ годовати цибȣлю. Такъ оурѧджени грѧдки въ часѣ весни на трое дѣлю; а чомȣ на трое? по̂знѣйше вамъ оподѣвѣмъ, а теперъ о то̂мъ вамъ скажȣ, ꙗкъ тȣю цибȣлю въ розсадникȣ сѣю, и що зъ нею потомȣ дѣю. Около св: Евдокїи, ще зъ осени въ обгороджѣный розсадникъ парȣ фѣръ наложитъ сѧ ко̂ньского оборникȣ свѣжого, котрый на грȣбо землею доброю покриваеся, тȣю землю на парȣ днѣй околотомъ, абы троха огрѣла сѧ, прикриваю, въ той часъ цибȣлю гȣстенько сѣю. Если ще ночами морозы бȣваютъ, то такїй засѣѧнїй розсадникъ околотомъ покриваю, а ꙗкъ звикле оуже люди въ городахъ зачинаютъ сѣѧти, то моѧ цибȣлька посходитъ а росте споро. — П. Ꙗбо що рокȣ бачȣ, що вы и на грѧдцѣ сѣете цибȣлю. М. Ꙗ мовила оуже, що двоѧкимъ способомъ сѣю, о тожъ ꙗкъ въ розсадникȣ посѣѧна

зачне сходити, ꙗ однȣю часть приготовленыхъ ще въ осени градокъ перекопȣю, а ꙗкъ звикле цибȣлю сѣютъ, и ꙗ гȣстенько сѣю, а посѣѧвши добре граблѧми землю перероблю и лопатковъ градкȣ оплещȣ. Що до того оплесканѧ, тое ще мȣшȣ сказати, що мнѣ розȣмна ґаздинѧ радила, абы ще передъ сѣѧньемъ градкȣ порожнȣ оплескати, тогди цибȣлю посѣѧти и тоненько найжизнѣйшовъ землевъ присипати и зновъ легонько приплескати, тымъ способомъ посѣѧна, мае сѧ дȣже розкôшне розростати цибȣлѧ, сеи весни досвѣдчаю того.

П. А зъ тею, що росте въ розсадникȣ, що дѣети? Мар: Єсли посȣшна весна то мȣшȣ принаймѣ парȣ разôвъ на тыждень пôдливати, бо цибȣлѧ нелюбитъ посȣхи, але зоставлю ю, най росте, а теперь ходѣмъ садити цибȣлю, такъ званȣ дымкȣ. В. Ага! дымкȣ бодай васъ Бôгъ мавъ зъ вашевъ дымковъ, та то вы менѣ мовили, а ꙗ збавила про ню цибȣлю. М. А тожъ чомȣ? В. Бо всѧ повыбѣгала во стрѣлки. М. А то вы сами томȣ винны, немȣсѣлисьте добре высȣшити, выдымити. — В. Дежъ тамъ недобре? Ꙗ ю бȣла въ осени ще повѣсила въ дымъ, що ажъ мѣхъ почорнѣвъ а потôмъ высѣла въ коморѣ безъ цѣлȣ зимȣ. М. Не досить на тôмъ, треба бȣло ще передъ самымъ садженьемъ въ теплȣ печь всипати, бо она ôдôйшла въ коморѣ. П. Но то такôй не зле зробила, бо ꙗ такъ оучинила, але встыдаю сѧ вже о тôмъ и споминати, — не бȣло що садити. М. Ꙗкто не бȣло? П. Бо не бȣло, тôлько щось ꙗкъ мазь зъ печи выгорнȣламъ. М. Но, то вы свою спекли, але не высȣшили. треба не въ горѧчȣ печь сипати, а потомȣ оуставичне мѣшати. Отожъ ѧкъ мовиламъ, що ꙗ въ осени злагоджени пôдъ цибȣлю градки на три части роздѣлѧю, то оуже на одной части посѣѧламъ насѣнѧ и приплескаламъ теперъ перекопȣю дрȣгȣ часть и ще въ осени собранȣ дрôбненькȣ сѣѧнȣ цибȣлю, черезъ зимȣ добре выдымленȣ и въ печи высȣшенȣ, але не ꙗкъ кȣма Парасѧ зробила не на мазь паренȣ, рѣдонько стежками розсаджȣю, а около Зеленои Сȣботы, третȣ часть градокъ перекопȣю, добре граблѧми перероблю, зъ розсадника молоденькȣ цибȣлю, добре въ передъ пôлѧтȣ выбираю и такожъ стежками саджȣ, тое остатное кôлько можна пôдъ дощикъ трафити стараю сѧ.

Кождȣ зъ трохъ тыхъ цибȣль ôдъ бȣраковъ чисто оутрымȣю, а навѣть нѣчомȣ зъ городнины меже ними рости недозвалѧю, бо она сама въ собѣ найлȣчше рости любитъ. При кôньци лѣта, ꙗкъ гичка по бôльшôй части поусихае, цибȣлю зъ градки выберȣ, на сонци або и въ иннôмъ добрôмъ сȣхôмъ и провїйнôмъ мѣстци просȣшȣю, бôльшȣ въ вѣнки сплѣтаю, дрѣбненькȣ на дымкȣ ôдкладаю, а серединȣ на денний оужитокъ прѧчȣ. П. со всѣми притомними за тȣю наȣкȣ красненько подѧкȣвала а В. ще запитала сѧ: А ꙗкже вы зъ картофлѧнковъ обходите сѧ? М. Картофлѧнкȣ саджȣ ведлѧ лѣтнои домовои потребы, бо тѧ въ зимѣ найчастѣйше псȣе сѧ. Длѧ неи потреба оурѧдити градкȣ такъ, ꙗкъ и пôдъ иннȣю цибȣлю, садити ю, въ той часъ, ꙗкъ дымка садит сѧ, и ꙗкъ прїйме сѧ, то ôдгортаю ôдъ неи землю, тôлько, абы коренцѣ въ землѣ позôстали, тымъ способомъ множитъ сѧ и росте красна. В. И за тое вамъ дѧкȣемъ, але вы то свою цибȣлю десь въ зимѣ ажъ до Бȣчача, або до Бродôвъ тай до Львова возите, скажѣтъ но намъ ще, що вы такого робите, що она не померзне? а може тамъ и ꙗки дȣрнûй жидиска та змерзлȣ кȣпȣютъ; але вы бы тое не оучинили, бо то грѣхъ кого оушȣкȣвати. М. Въ тôмъ дȣже маленька тайнѧ: тôлько мѣхъ зъ цибȣлею добре змоченовъ веретовъ обвинȣти, а хотьбы и ꙗкими морозами и сто миль провадити, то цибȣлѧ анѣ одна не змерзне. О! дайже Вамъ Боже здоровлѧ! за тȣю наȣкȣ, дастъ Богъ дождати завтра, то мы ще о що питати сѧ бȣдемъ.

Т. Р.

Выдаватель и зарȣчающїй Редакторъ А. ПАВЕНЦКІЙ. Типомъ Інститȣта Ставропїгїаньского.